

BUTLLETÍ

DE LA

GENERALITAT DE CATALUNYA

ANY I

BARCELONA, 17 DE JULIOL DE 1931

N.º 6

LA DIPUTACIÓ PROVISIONAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, EN SESSIÓ DEL 14 DE JULIOL DE 1931, VA ADOPTAR LES SEGUENTS ACORDS:

Primer. — S'aprova el Projecte d'Estatut redactat per la Ponència nomenada en sessió del dia 11 de juny proppassat, amb les esmenes que hi han estat incorporades.

Segon. — Sotmeti's l'Estatut aprovat al plebiscit d'Ajuntaments i al referèndum popular que disposa l'apartat b de l'art. 22 del Decret de la Generalitat de 15 de maig darrer.

Tercer. — Adreçis a tots els Ajuntaments de Catalunya, amb data d'avui, una còpia íntegra de l'Estatut reformat.

Quart. — Els Ajuntaments hauran d'emetre el seu vot aprovant o refusant el projecte, en sessió que cadascun d'ells haurà de celebrar necessàriament abans o per tot el dia vint-i-sis del mes de juliol corrent.

Cinquè. — Els Ajuntaments trametran a la Generalitat, el mateix dia de la sessió, una còpia certificada de l'acta, en la part que es refereixi al plebiscit.

Sisè. — El projecte d'Estatut serà sotmès al referèndum popular el dia 2 d'agost vinent. La votació es farà d'acord amb el mateix cens que ha regit en les darreres eleccions legislatives. El butlletí de votació contindrà la pregunta: «Accepteu el Projecte d'Estatut aprovat per la Diputació de la Generalitat?» L'elector votarà «sí» o «no».

Setè. — Per a completar l'organització del plebiscit i del referèndum queda facultada la Mesa presidencial, per tal que, d'acord amb el Govern de la Generalitat i les Comissaries, realitzi les gestions pertinents fins a la seva aprovació per les Corts Constituents de la República.

Vuitè. — La Diputació acorda pregar el President de la Generalitat que s'adrexi a tots els Diputats de Catalunya a les Corts Constituents, encomanant-

los la defensa d'aquest Projecte d'Estatut, per tal que sigui incorporat a la Constitució de la República. Palau de la Generalitat, a 14 de juliol de 1931.

El President de la Diputació provisional: *Jaume Carner i Romeu.*

DECRET

D'acord amb el que preceptua l'apartat b de l'art. 22 del Decret del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya de 28 d'abril proppassat, i de conformitat amb els extrems 6.e i 7.e de la proposició aprovada per la Diputació provisional de la Generalitat el dia 14 de juliol corrent, ha esdevingut el moment històric de cridar el poble de Catalunya a expressar solemnement i clarament la seva voluntat sobirana sobre l'aprovació de l'Estatut que consagra i articula el règim autònom de la terra. Per aquest motiu,

El President del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb el seu Consell, estatueix:

ART. 1.º El diumenge dia 2 d'agost, entre set i vuit del matí, tindran d'ésser constituïdes, als llocs que assenyali la Junta Municipal del Cens a cada un dels pobles de Catalunya, les mateixes meses electorals que varen presidir les eleccions del dia 28 de juny darrer.

ART. 2.º A les vuit en punt del matí, davant les meses constituïdes, haurà de començar la votació, en referèndum popular, de l'Estatut de Catalunya, aprovat per la Diputació provisional de la Generalitat en sessió de 14 del corrent mes de juliol.

ART. 3.º A l'hora assenyalada per a la constitució de les meses electorals, i sense perjudici de les sancions que marca la llei per als qui deixin de comparèixer a complir llur deure, seran substituïts els presidents i adjunts absents, en la mateixa forma que estableix la Llei electoral vigent, constituïnt-se

vàlidament la mesa amb els suplents, i en cas d'absència de algun d'aquests, amb els interventors que es trobin presents.

ART. 4.^è Tindran dret a prendre part a la votació tots els electors que figuren a les llistes que varen servir per a les eleccions del dia 28 de juny, i correspondran a les meses electorals les mateixes facultats que els atribueix la Llei electoral vigent sobre la identificació de la personalitat de l'elector i els altres requisits indispensables per a garantir la lliure emissió del vot.

ART. 5.^è L'elector donarà personalment al president de la mesa una papereta en paper blanc, degudament doblegada per a mantenir secret el vot, en la qual constarà la següent pregunta: «Accepteu l'Estatut de Catalunya aprovat per la Diputació de la Generalitat?» I en lletra impresa o escrita constarà la paraula «Sí» o «No». Seran vàlids els vots emesos, encara que la pregunta estigui formulada en termes diferents dels que indica aquest article, mentre expressin el mateix concepte.

ART. 6.^è A les quatre en punt de la tarda es donarà per acabada la votació, i la mesa procedirà a l'escrutini amb les mateixes formalitats establertes en la Llei electoral vigent.

ART. 7.^è Un cop acabat l'escrutini, la mesa estendrà dues actes per a fer constar el resultat i altres incidències de la votació, expressant amb tota claredat el nombre total de votants i els dels que hagin emès el vot en sentit afirmatiu o negatiu. Una de les actes serà tramesa immediatament al President de la Junta provincial del Cens, i l'altra, al mateix temps, a la Presidència de la Generalitat, si es tracta d'una població situada en la demarcació de la desapareguda província de Barcelona, o a la Comissaria de la Generalitat de Lleida, Girona o Tarragona, si la població pertany a la respectiva demarcació de les antigues províncies del mateix nom. A la vegada estendran un certificat de l'acta, que haurà d'ésser exposat a la porta del local on hagi tingut lloc la votació.

ART. 8.^è Tots els electors que figurin a les llistes electorals tenen el dret a demanar ésser inscrits per a les funcions d'interventors a les meses electorals. Els que vulguin fer ús d'aquest dret, hauran necessàriament de demanar la inscripció, des d'avui fins per tot el dia 27 de l'actual mes de juliol, a les Oficines de la Generalitat, o de qualsevol de les tres

Comissaries de Lleida, Girona o Tarragona, segons sigui la demarcació a la qual pertany la població on es vulgui actuar d'interventor.

ART. 9.^è La Generalitat o la Comissaria corresponent concediran les facultats d'interventor a dos electors per cada mesa electoral, i els que resultin nomenats, els quals ho seran per ordre d'inscripció, podran recollir les credencials, per a justificar llur personalitat davant el president de la respectiva mesa, a les Oficines de la Generalitat o de les Comissaries de Lleida, Girona o Tarragona, durant els dies 30 i 31 del mes de juliol en curs.

ART. 10.^è Els Presidents de les Juntes provincials del Cens es dignaran trametre les ordres necessàries, amb les formalitats previstes a la Llei electoral vigent, perquè les Juntes municipals procurin que els ciutadans que tenen el deure de constituir les meses electorals, compleixin amb exactitud tot el que s'estableix en el present decret.

ART. 11.^è Les Juntes municipals del Cens de totes les poblacions de Catalunya hauran de procurar-se, amb l'anticipació necessària, la lliure disposició dels locals on ha de tenir lloc la votació dintre del respectiu terme municipal, i correspondran als Ajuntaments els mateixos deures i responsabilitats que per aquest objecte els imposa la Llei electoral vigent. Les Juntes municipals faran el possible per disposar dels mateixos locals utilitzats en les eleccions del dia 28 de juny. Tota la documentació necessària els serà facilitada per la Generalitat o per les Comissaries respectives.

ART. 12.^è El dijous, dia 6 d'agost, es procedirà a l'escrutini general de la votació, amb el recompte dels vots que resultin de les actes trameses per les meses electorals, i a aquest objecte haurà d'ésser reunida la respectiva Junta provincial del Cens, que serà convocada pel seu President amb les formalitats legals, i practicarà, sense cap alteració, les mateixes operacions assenyalades en la Llei electoral vigent pels escrutinis generals, en els quals ha d'intervenir.

Palau de la Generalitat, 17 de juliol de 1931.

FRANCESC MACIÀ

El Conseller de Governació, *J. Casanovas*.

Registret: El Secretari general del Govern de la Generalitat de Catalunya, *J. Vega i March*.

PROJECTE DE L'ESTATUT DE CATALUNYA

La Diputació provisional de la Generalitat de Catalunya, en la redacció del projecte únic d'Estatut, ha partit del dret que té Catalunya, com a poble, a l'autodeterminació, de la restauració de la unitat catalana en proclamar-se la República i de l'estat de dret creat pels decrets de 21 d'abril i de 9 de maig d'aquest any.

Restaurada la Generalitat i organitzada la Diputació provisional, havia de procedir aquesta a fixar les facultats reservades al Poder Central de la República i les que es consideraran privatives i indispensables per al Govern de Catalunya. I així ho ha fet en aquest projecte d'Estatut, en el qual, per a la més perfecte atribució de facultats, han estat distingides la legislació i l'execució per determinar aquells serveis mixtos que requereixen una legislació comuna i una execució peculiar encomanada a la Generalitat.

Els decrets de 21 d'abril i 9 de maig no exigeixen res més, i reserven, per tant, a la Diputació de la Generalitat, una vegada acceptat per les Corts Constituents l'Estatut de Catalunya, l'estructuració exclusiva del propi Govern. És evident, però, que, en fer la partió de facultats, calia comprendre els recursos econòmics en la partió, així com fixar les regles per a la transmissió de funcions en el període transitori i per a resoldre els conflictes possibles entre ambdós poders en l'esdevenidor.

La Diputació provisional ha cregut que, en destacar la personalitat política de Catalunya, havia de precisar el compromís amb la República espanyola de dar-se un règim purament democràtic, i marcà les línies fonamentals de la seva estructuració. En aquesta proferta, que ningú no li exigia, han de veure les Corts Constituents de la República l'amor que posa Catalunya en la defensa de la llibertat que tots els pobles d'Espanya han conquerit per la revolució del 14 d'abril.

La voluntat de Catalunya no resulta expressada del tot en els articles de l'Estatut, i les seves reserves obligades vénen d'anhelos fervorosament manifestats per l'opinió pública, pel que toca a l'estructuració general de l'Estat, a l'escola primària, a l'exèrcit i a la defensa de la pau.

Catalunya vol que l'Estat espanyol s'estructuri d'una manera que fes possible la federació entre tots els pobles hispànics, ja establerta de moment

per mitjà d'estatuts particulars com el nostre, ja d'una manera gradual.

El nostre poble vol que l'Escola sigui profundament transformada segons els mètodes emprats per les nacions més avançades, en la qual l'infant aprengui a ésser un bon ciutadà i l'amor puríssim que en ell el sentiment de solidaritat humana del róssec que hi deixen les diferències socials.

Aquest anhel, però, si no troba la seva realització en l'Estatut, podrà lliurement esplaiar-se en la nostra constitució interna; mentre que els anhels de Catalunya pertocants a l'exèrcit i a la pau, si ara no els exposàvem aquí, essent atribuïts a la competència del poder de la República, restarien ofegats en el cor i en el pensament.

El poble de Catalunya, no com a una aspiració exclusiva, sinó com a una redempció de tots els pobles d'Espanya, voldria que la joventut fos alliberada de l'esclavatge del servei militar. No és aquest el lloc a propòsit per a articular la realització tècnica d'aquest sentiment, però és notori que, entre els pobles més lliures del món, cada dia augmenten els que han sabut conjuminar la defensa de la pàtria per tots llurs fills, en temps de guerra, amb l'organització d'un exèrcit voluntari que no sigui fàcil instrument de tirania en temps de pau.

Els pobles d'Espanya, que són els més nous en la comunitat de les nacions lliures, on entraren per una revolució sense altra empena que la viril i irresistible reivindicació de la pròpia sobirania en les urnes electorals, voldrèiem els catalans que fessin en la Constitució de la República la declaració més humana a favor d'aqueixa aspiració universal que és la pau entre les nacions. Ni el nostre cor ni el nostre pensament estan embrollats per cap aspiració imperialista, ni estem sota l'amenaça de cap enemic secular. Prohibim, doncs, i condemnem, en la nostra Constitució, les guerres ofensives, i, com a fórmula la més eficaç per a la consagració d'aquest principi, declarem que cap ciutadà no podrà ésser compeïllt a prestar el servei militar part d'allà de les fronteres de la pàtria.

El Govern de Catalunya serà exercit d'acord amb les disposicions següents:

TÍTOL I

DEL TERRITORI I DELS CIUTADANS DE CATALUNYA

ART. 1.er Catalunya és un Estat autònom dintre la República espanyola.

Els representants a les Corts de la República seran elegits d'acord amb les lleis generals.

ART. 2.ª El Poder de Catalunya emana del poble i el representa la Generalitat.

ART. 3.ª La Generalitat de Catalunya s'estén al territori que han format fins suara les províncies de Barcelona, Girona, Lleida i Tarragona.

ART. 4.ª Si altres territoris manifesten el desig d'agregar-se al de Catalunya, caldrà:

a) Que ho demanin les tres quartes parts dels Municipis del territori que desitgi ésser agregat.

b) Que ho acordin els habitants d'aquell territori per plebiscit dintre els termes municipals respectius en forma d'eleccions generals.

c) Que ho aprovi el Parlament de Catalunya i el Parlament de la República.

ART. 5.ª La llengua catalana serà l'oficial a Catalunya, però en les relacions amb el Govern de la República serà oficial la llengua castellana.

L'Estatut interior de Catalunya garantirà el dret dels ciutadans de llengua materna castellana a servir-se'n personalment davant els tribunals de justícia i davant els òrgans de l'administració.

Així mateix, els ciutadans de llengua materna catalana tindran el dret d'usar-la en llurs relacions amb els organismes oficials de la República a Catalunya.

ART. 6.ª El poble exercirà el seu poder per mitjà dels organismes polítics de la Generalitat, d'acord amb aquest Estatut i amb la Constitució de la República espanyola.

ART. 7.ª El poble expressarà la seva voluntat per mitjà de les eleccions i del plebiscit.

ART. 8.ª Els drets individuals dels ciutadans seran almenys els que fixarà la Constitució de la República espanyola.

ART. 9.ª Tindran la condició de ciutadans de Catalunya els que la tinguin avui, i l'adquiriran aquells que per raó de residència guanyin voinatge administratiu.

TÍTOL II

ATRIBUCIONS DEL PODER DE LA REPUBLICA I DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

ART. 10.ª Correspon al Poder de la República la legislació exclusiva i l'execució directa en les funcions següents:

- a) Les relacions internacionals i amb l'Església.
- b) El Règim aranzelari i les Duanes.

c) L'Exèrcit, la Marina de guerra, l'Aviació militar i la defensa del país.

d) La declaració de guerra, el restabliment de la pau i la fixació de les fronteres de la República.

e) La fixació dels drets constitucionals i de les condicions per a ésser espanyol.

f) Les Finances de la República.

g) L'abanderament de la marina mercant i la il·luminació de costes.

h) El sistema monetari i la circulació fiduciària.

i) Els Correus, els Telègrafs, els Cables i les Radiocomunicacions.

j) Les Colònies i els protectorats.

k) La Sanitat exterior.

l) La Immigració i l'Emigració; els passaports i l'extradició.

ART. 11.ª Correspon al Poder de la República la legislació, i a la Generalitat l'execució, en les funcions següents:

a) Legislació penal, mercantil, obrera i processal. Quant a legislació civil, les formes legals del matrimoni i l'ordenació del Registre civil.

b) Ferrocarrils, canals i altres obres públiques d'interès general. Seran considerats d'interès general els ferrocarrils, els canals i les obres públiques que s'estenguin més enllà del territori de Catalunya. Podran, no obstant, ésser considerats d'interès local els que, radicant principalment en el territori de Catalunya, no penetrin més enllà d'una província limítrofe.

c) Règim i concessió d'aprofitaments hidràulics del riu Ebre que afectin l'interès general.

d) Establiment de les línies de transmissió d'electricitat d'interès general, entès aquest en el sentit fixat en la lletra b.

e) Assegurances generals i socials.

f) Recaptació de tributs i monopolis de la República.

g) Legislació minera, d'aigües, caça i pesca.

h) Propietat literària, industrial i artística.

i) Règim de premsa, d'associacions i de reunions i tota mena d'espectacles públics.

j) Dret d'expropiació.

k) Pesos i mesures i contrastació de metalls preciosos.

ART. 12.ª La Generalitat de Catalunya podrà dictar lleis i reglaments de vigència transitòria sobre les matèries enumerades en l'article anterior, mentre el Poder de la República no ho faci, els quals quedaran sense efecte quan, d'acord amb les facultats constitucionals, legisli el Poder de la República.

ART. 13.ª Correspondrà a la Generalitat de Ca-

talunya la legislació exclusiva i l'execució directa en les funcions següents:

a) L'ensenyament en tots els seus graus i ordres, i els serveis d'Instrucció pública, Belles Arts, Museus, Arxius, Biblioteques i Conservació de monuments. Per a la concessió de títols professionals que hagin de tenir validesa en tot el territori de la República, els programes i ensenyaments escolars hauran de satisfer els mínims assenyalats per la legislació general.

b) El règim municipal i la divisió territorial de Catalunya. La llei de règim local reconeixerà als organismes locals plena autonomia per al govern i direcció de llurs interessos peculiars, i els concedirà recursos propis per a atendre els serveis que siguin de llur competència.

c) La regulació del Dret civil i la legislació hipotecària, amb l'excepció assenyalada a l'apartat a de l'art. 11.^è

d) L'organització dels Tribunals que administraran la justícia en el territori de Catalunya.

Els Tribunals de Catalunya resoldran en totes les instàncies en els assumptes civils i mercantils, i en els contencioso-administratius contra actes de l'administració de la Generalitat executats en ús de les funcions que li són totalment atribuïdes per aquest Estatut.

Els Tribunals de justícia també administraran la justícia en matèria penal, i entendran en els recursos contencioso-administratius contra actes de l'administració de la Generalitat realitzats on l'exercici de les funcions que li atribueix l'art. 11.^è d'aquest Estatut. Però contra les sentències que dictaran els Tribunals de Catalunya en aquests assumptes, es podrà interposar el recurs de cassació o aquell que permetin les lleis de la República.

e) L'ordenació de l'exercici de la fe pública i els nomenaments dels Registradors de la propietat i dels notaris en el territori de Catalunya.

f) La legislació i execució de ferrocarrils, camins, canals, ports i altres obres públiques de Catalunya, llevat, quant a la legislació, les d'interès general, d'acord amb la lletra b de l'art. 11.^è

g) Els serveis forestals i els agronòmics i pecuaris, sindicats i cooperatives agrícoles, política i acció social agràries.

h) La Beneficència i la Sanitat interior.

i) La Policia i l'ordre interior. La Generalitat podrà requerir, per a aquesta finalitat i en la forma legal, l'auxili de l'Exèrcit de la República. L'auxili sollicitat cessarà quan la Generalitat ho acordi.

j) L'organització dels serveis d'aviació civil i de ràdiodifusió a Catalunya.

k) L'establiment i l'ordenació de centres de contractació de mercaderies i valors.

l) Cooperatives i mutualitats i pòsits.

m) Emissió d'emprèstits i tresoreria de la Generalitat.

n) Les matèries concernents exclusivament a la vida interior de Catalunya, respecte a les quals no tingui reservades la legislació, o la legislació i execució, el Poder de la República.

TÍTOL III

DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

ART. 14.^è La Generalitat serà integrada pel Parlament, pel President de la Generalitat i el seu Consell, i pel Tribunal Superior de Justícia.

Les lleis interiors de Catalunya ordenaran el funcionament d'aquests organismes d'acord amb els articles del present títol.

ART. 15.^è El Parlament, que exercirà les funcions legislatives, serà elegit pel temps que determinarà l'Estatut interior, per sufragi universal i directe.

Els Diputats al Parlament de Catalunya seran inviolables en la mateixa forma i amb les mateixes garanties que s'aplicaran als membres del Parlament de la República.

ART. 16.^è El President de la Generalitat tindrà la suprema representació de Catalunya, especialment en les seves relacions amb el Poder de la República, i la representació, dintre Catalunya, del Poder de la República, en totes aquelles funcions l'execució directa de les quals no sigui reservada a aquell Poder en l'art. 10.^è d'aquest Estatut. El President de la Generalitat serà elegit pel Parlament de Catalunya.

ART. 17.^è El Consell exercirà les funcions executives. Serà Conseller en cap el President de la Generalitat, el qual podrà delegar temporalment les funcions executives, però no les de representació, en un dels Consellers. Els Consellers seran designats i podran ésser separats pel President. El President i els Consellers són responsables davant el Parlament.

ART. 18.^è El Tribunal Superior de Justícia, d'acord amb les lleis votades pel Parlament, regirà l'administració de justícia. Serà independent del poder executiu i elegit pel Parlament o d'acord amb les lleis que aquest aprovarà.

Títol IV

DE LES FINANCES

Art. 19.^è Catalunya contribuirà al pagament dels serveis generals de la República (inclosos els interessos i amortització del Deute de l'Estat espanyol) amb el producte de les contribucions indirectes, amb el rendiment de les propietats i drets de l'Estat que aquest no li transmeti, amb els beneficis que s'obtidran dels monopolis i amb els arbitris per serveis retribuïts.

Són considerades tributacions indirectes en el Pressupost actual: a) La renda de duanes; b) la renda d'alcohols; c) l'impost sobre el sucre; d) l'impost sobre la xicoira; e) l'impost sobre el transport de viatgers i de mercaderies.

S'exceptuarà d'aquesta atribució de l'impost de transports, el que es cobri en els ferrocarrils i carreteres d'interès local. Els vehicles, però, circularan lliurement sense duplicar llur tributació, qualsevol que sigui el territori on els pertoqui de tributar.

Són rendiments de propietats i drets de l'Estat en el Pressupost actual: f) el donatiu de la clerecia i de les monges; g) les propietats i drets de l'Estat, que aquest no traspasarà a Catalunya; h) els reintegraments d'exercicis taucats en llur totalitat, si procedeixen de liquidacions anteriors al 31 de desembre de 1931, i només els que provindran de tributacions pertanyents a la República en l'esdevenidor; i) publicacions oficials de la República.

Són beneficis de monopolis en el Pressupost actual: j) els provinents de la circulació fiduciària i els dels Bancs d'Espanya i Hipotecari; k) els dels tabacs; l) els dels llumins de tota mena; m) els dels explosius; n) els de la sal; o) els de la loteria; p) els de la Casa de la Moneda; q) els dels petrolis; r) els dels telèfons.

Són arbitris per serveis retribuïts en el Pressupost actual: s) els que graven els ports francs de Canàries; t) els drets obvencionals dels Consolats; u) els de Correus i Telègrafs; v) els establiments penals; x) les quotes militars i les multes; z) tots aquells altres arbitris que en forma directa o en paper timbrat siguin pagats com a retribució de serveis a càrrec de les finances de la República.

Art. 20.^è La Hisenda del Govern de la República cedirà a la Hisenda catalana, amb les limitacions i condicions fixades en aquest Estatut, les contribucions directes que actualment percep en les quatre províncies catalanes, i no imposarà en el

temps a venir, a Catalunya, noves contribucions directes.

Són considerades contribucions directes en el Pressupost actual:

a) La contribució territorial, rústica i urbana, amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

b) La contribució industrial i de comerç amb els recàrrecs que es cobren damunt d'ella.

c) La contribució sobre utilitats de la riquesa mobiliària, llevat la que grava els sous actius i passius del personal al servei de la República i l'epígraf primer de la tarifa segona. Les societats tributaran en el territori on tindran establert llur comerç o llur indústria; i, si tenen el domicili en un altre lloc, només pagaran en aquest per les utilitats dels consellers, directors i funcionaris que hi treballin. Les societats que tinguin establiments en altres territoris de la República i a Catalunya pagaran la contribució per les sucursals que tinguin a Catalunya si l'establiment principal és fora del seu territori, i si és en territori català, serà deduït del compte d'utilitats les que hagin tributat per sucursals establertes en altres territoris de la República.

d) L'impost sobre els drets reals, persones jurídiques i sobre transmissió de béns amb llurs recàrrecs.

ART. 21.^è Si la República suprimeix totes o algunes de les contribucions indirectes sense substituir-les per altres també indirectes, Catalunya aportarà al Pressupost de la República la part proporcional que li correspongui per habitant, per tal de suplir la minva d'ingrés que produeixi la dita supressió. Anàloga aportació serà feta quan els ingressos atribuïts a la Hisenda de la República per l'article 19.^è d'aquest Estatut siguin insuficients per a atendre les despeses que li originaran les funcions que té reservades en els articles 10.^è i 11.^è i, per tant, exigeixin la creació de noves contribucions directes que per raó d'aquest Estatut no podran ésser aplicades a Catalunya. Contràriament, quan els ingressos atribuïts a la Hisenda de la República tinguin un excés sobre les despeses, el remanent, en la mateixa part proporcional per habitant, serà atribuït a Catalunya.

ART. 22.^è El Govern de la República no aplicarà a Catalunya les contribucions sobre els consums, sobre el consum interior de la cervesa, sobre els carruatges de luxe, sobre els cercles d'esbargiment, béns de propis i sobre el gas, l'electricitat i el carbur de calci i el que constitueixin dotació de les hisendes locals. L'impost del timbre només serà aplicable en el territori català quant als epígrafs

que representen retribució de serveis l'execució dels quals hagi estat reservada al Govern de la República. L'impost de pagaments a l'Estat s'aplicarà en el territori català només damunt els pagaments que farà el Govern de la República.

ART. 23.^é Els recursos que podrà utilitzar la Generalitat per a la formació dels seus Pressupostos seran tots els que han tingut fins ara les Diputacions de Catalunya, els que per aquest Estatut li són atribuïts pel Govern de la República i els que resultaran de la nova ordenació que podrà fer d'uns i altres, així com dels que li produiran les noves contribucions directes que acordi crear.

Mentre el Govern de Catalunya no promulgarà una llei pròpia de comptabilitat, es regirà per la llei de comptabilitat de la República.

ART. 24.^é La Hisenda de la Generalitat substituirà la Hisenda de la República en la liquidació, recaptació i distribució dels actuals recàrrecs damunt les contribucions directes. També recaptarà com a delegada de la Hisenda de la República, amb el premi que aquesta tingui en Pressupost per a cost de la recaptació, aquelles contribucions i arbitris generals que haurà de fer efectius en el territori de Catalunya, exceptuats els monopolis i les Duanes.

ART. 25.^é Els drets de l'Estat en territori català relatius a mines (inclosa llur tributació), aigües, caça i pesca; els béns d'ús públic, i els que, sense ésser d'ús comú, pertanyen privativament a l'Estat i estan destinats a algun servei públic o al foment de la riquesa nacional, passaran a ésser propietat de Catalunya, exceptuats aquells que estiguin afectats a funcions l'exercici de les quals s'hagi reservat al Govern de la República.

ART. 26.^é L'augment del Deute públic de l'Estat espanyol per noves emissions el producte de les quals sigui totalment o parcialment destinat a atendre serveis reservats en aquest Estatut a la Generalitat, li serà compensat a l'atribució d'una part del producte de la nova emissió, igual a la proporció que hi hagi entre la població total d'Espanya i la del territori català.

TÍTOL V

DELS CONFLICTES DE JURISDICCIO

ART. 27.^é Si se susciten qüestions de competència entre autoritats judicials i administratives de la República i autoritats judicials i administratives de la Generalitat de Catalunya, seran resoltes pel Tribunal Suprem de la República.

ART. 28.^é Si, amb motiu de la promulgació d'una llei per la República o per la Generalitat, un dels dos poders entén que l'altre envaeix la seva jurisdicció, el conflicte serà resolt pel Tribunal federal, o bé, si la República no fos federal, per un Tribunal format per dos magistrats del Tribunal Suprem de la República, designats pel President d'aquest Tribunal, i dos magistrats del més alt Tribunal de Catalunya, designats pel seu President, i presidit per una persona d'alta autoritat designada pel President de la República.

TÍTOL VI

DE LES GARANTIES DELS CIUTADANS

ART. 29.^é Les regles generalment reconegudes del dret de gents tindran ple vigor a Catalunya, com si formessin part del seu dret. La Generalitat està obligada a adoptar les mesures necessàries per a l'execució dels tractats internacionals signats pel Govern de la República en aquelles matèries sobre les quals la Generalitat té competència legislativa o simplement executiva.

El Govern de la República té el dret de controlar l'execució dels tractats internacionals, àdhuc en aquelles matèries reservades exclusivament a la Generalitat de Catalunya.

ART. 30.^é Ultra les garanties de dret que atorgui la Constitució general de la República, la Generalitat de Catalunya protegirà plenament la vida i la llibertat de tots els ciutadans residents en el seu territori, els quals seran iguals davant la llei, sense distinció de naixença, llengua, sexe o religió.

La Generalitat garantirà, també, l'absoluta llibertat de creença i de consciència.

ART. 31.^é L'ensenyament primari serà obligatori i gratuït. La Generalitat facilitarà als escolars més aptes l'accés a l'ensenyament secundari i superior.

A totes les Escoles primàries de Catalunya serà obligatori l'ensenyament de l'idioma castellà. La Generalitat de Catalunya mantindrà Escoles primàries de llengua castellana en tots els nuclis de població on, segons el darrer trienni, hi hagi un mínim de quaranta infants de llengua castellana. En aquestes Escoles s'ensenyarà la llengua catalana.

ART. 32.^é En l'aplicació de les lleis obreres generals de la República, la Generalitat protegirà especialment el treball i garantirà la llibertat d'associació i sindicació per a la defensa i millorament

de les condicions de treball i de la vida econòmica. Totes les convencions i mesures que traclin de restringir o dificultar aquesta llibertat són contràries a dret.

ART. 33.⁴ En les lleis socials particulars que promulgarà la Generalitat serà previst:

1.º El dret de tots els obrers i assalariats, dependents de comerç i de la indústria, a disposar del temps necessari per a exercir llurs drets polítics i els càrrecs honorífics d'elecció popular.

2.º La protecció a la maternitat, als infants, als vells, als malalts i als invàlids.

ART. 34.⁴ En l'organització interior de Catalunya es procurarà que les institucions d'ensenyaments professionals, de beneficència i d'assistència social, siguin establertes en les comarques catalanes més apropiades per a realitzar la funció civilitzadora que haurà de dur a terme el Govern de la Generalitat.

ART. 35.⁴ Els funcionaris i obrers de les corporacions públiques de Catalunya, sota el govern directe de la Generalitat o administrades per ella per delegació de la República, tindran lliure accés a tots els càrrecs d'elecció popular sense necessitat d'autorització, salvant els casos d'incompatibilitat que estableixin les lleis.

Sempre que els càrrecs d'elecció no tinguin retribució assignada, els obrers manuals adscrits a les Corporacions públiques (no temporers ni interins) que els exercixin continuaran percehent el mateix salari.

ART. 36.⁴ Mentre el servei militar no sigui voluntari, els catalans el prestaran, en temps de pau, en territori de Catalunya, a reserva del compliment dels pactes que el Poder de la República tingui amb la Societat de Nacions.

ART. 37.⁴ Essent facultat pròpia i exclusiva del Poder de la República la relativa al règim aranzelari, la Generalitat de Catalunya no podrà establir cap taxa duanera a l'entrada ni a la sortida de mercaderies del seu territori.

ART. 38.⁴ Queden abolits a Catalunya tots els títols nobiliaris.

Títol VII

DE L'ADAPTACIÓ DE SERVEIS

ART. 39.⁴ Així que sigui aprovat aquest Estatut, es constituirà una Comissió mixta d'adaptació de serveis, la meitat dels membres de la qual seran designats pel Consell de Ministres de la República,

i l'altra meitat pel Govern provisional de la Generalitat. Serà presidida pel President de la Generalitat.

Els acords de la Comissió mixta, per a ésser vàlids, hauran de reunir, si més no, els vots de les dues terceres parts dels seus membres. No essent així, l'acord pres serà deixat a la resolució del President de la República.

ART. 40.⁴ La Comissió mixta d'adaptació de serveis determinarà:

a) Els ferrocarrils, canals i altres obres públiques actualment construïdes o en construcció, que, sortint del territori de Catalunya, han d'ésser, no obstant, considerades d'interès local, d'acord amb la lletra b de l'article 11.⁴

b) Les concessions actuals d'aprofitaments hidràulics del riu Ebre a Catalunya que afectin l'interès general, i les línies de transmissió d'electricitat que, passant en part per territori català, siguin d'interès general o d'interès local.

c) La regulació de les funcions que correspondran a la Generalitat en aquells serveis que aquesta ha d'executar, però la legislació dels quals està reservada al Poder de la República.

d) La coordinació dels serveis exclusivament reservats a la Generalitat amb altres de similars totalment o parcialment reservats al Poder de la República.

e) L'enumeració i inventari de béns, drets i serveis que han estat fins ara propis de l'Estat i que, d'acord amb aquest Estatut, passen a la Generalitat de Catalunya i la formulació de les regles d'acord amb les quals s'haurà de realitzar la transmissió.

f) L'organització dels serveis de les finances, divisió de tributs, d'acord amb aquest Estatut i recaptació.

g) Les normes d'adaptació de l'actual personal de l'Estat de servei a Catalunya, quant a aquelles funcions que, d'acord amb aquest Estatut, són totalment transferides a la Generalitat, o les que han d'ésser executades per aquesta, tot i estar-ne reservada la legislació al Poder de la República.

h) El traspàs dels serveis de policia i ordre interior a les noves organitzacions que establirà la Generalitat.

ART. 41.⁴ El personal a què fa referència l'apartat g de l'article anterior, que passi al servei de la Generalitat, gaudirà dels mateixos drets que té actualment reconeguts per l'Estat.

ART. 42.⁴ Mentre el Parlament de Catalunya no legislarà sobre aquelles matèries en les quals li correspon de legislar, continuaran en vigor les lleis

actuals de l'Estat; però llur aplicació correspondrà a les autoritats i organismes de la Generalitat, la qual tindrà totes les facultats que les esmentades lleis assignen a les autoritats i organismes de l'Estat.

Així mateix, mentre el Poder Executiu de Catalunya no dicti les disposicions reglamentàries que, d'acord amb aquest Estatut, li pertany de dictar, continuaran en vigor les emanades del Poder de la República.

ART. 43.⁴ Els drets i els béns radicats en territori de Catalunya que poguessin pertànyer al patrimoni de la corona i que per disposicions generals de les Corts de la República passessin al domini de l'Estat, hauran d'ésser transferits a la Generalitat.

ART. 44.⁴ Els documents existents en oficines i dependències de l'Estat que es refereixin a matèries reservades a la Generalitat, passaran també a ésser propietat d'aquesta.

ART. 45.⁴ Mentre durarà la concessió actual a la Compañía Telefónica Nacional de España, la Generalitat no tindrà damunt d'ella altres atribucions que les que exerceix actualment l'Estat dins el territori català.

Quan, per qualsevol causa, cessi aquesta concessió, la Generalitat se subrogarà, dins el territori català, en tots els drets i obligacions que l'Estat adquireixi amb caràcter general.

En aquest cas es crearà una Comissió mixta d'adaptació del servei telefònic amb la mateixa composició i funcionament que la prevista per l'article 39.⁴ d'aquest Estatut.

ART. 46.⁴ El trànsit de la Hisenda de la República a la Hisenda de la Generalitat, per a l'ingrés dels recursos i el pagament dels serveis traspassats, es farà el 31 de desembre de 1931. L'una i l'altra Hisenda obriran, a 1.º de gener de 1932, un compte en el qual abonaran i carregaran les quantitats que hagin cobrat i que no els pertoquen, i les que hauria d'haver percebut i ha cobrat l'altra. Així mateix, carregaran o abonaran els pagaments fets l'una per l'altra.

TÍTOL VIII

RÈGIM TRANSITORI

ART. 47.⁴ En el termini d'un mes, a comptar del dia que aquest Estatut serà promulgat amb força de llei, el President del Govern provisional de la Generalitat de Catalunya convocarà eleccions, en les quals seran nomenats, en sufragi universal directe, els Diputats que constituïran el primer Parlament de Catalunya. Aquest elegirà el President de la Generalitat.

ART. 48.⁴ Quant a les eleccions a què es refereix l'article anterior, el territori de Catalunya serà dividit en les circumscripcions següents: Barcelona ciutat, Barcelona circumscriptió, Girona, Lleida i Tarragona.

Les circumscripcions votaran un diputat per cada 40,000 habitants, amb el mínim de catorze diputats per circumscriptió.

ART. 49.⁴ El procediment per a l'elecció serà el que fixarà el President del Govern provisional de la Generalitat en la convocatòria.

ART. 50.⁴ El primer Parlament de la Generalitat votarà l'Estatut del règim interior de Catalunya, el qual serà promulgat com a llei del país i no tindrà cap precepte contrari a la Constitució ni a aquest Estatut.

ART. 51.⁴ El primer Parlament de Catalunya tindrà totes les atribucions que atorgui al Parlament l'Estatut interior que serà promulgat per a regir la vida de Catalunya. Així mateix, el President de la Generalitat que resulti elegit tindrà les facultats que l'Estatut interior atribuirà al càrrec presidencial.

ART. 52.⁴ Aquest Estatut no podrà ésser modificat sinó pel mateix procediment que s'ha seguit per a aprovar-lo, o sigui que exigirà la votació del Parlament de Catalunya, el plebiscit d'Ajuntaments, el referèndum popular i l'aprovació del Parlament de la República.